

AZƏRBAYCAN VETERANI

Azərbaycan Respublikası Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatının orqanı

18 (91) 09 noyabr 2017-ci il

İctimai-siyasi qəzet

İlham Əliyev Fransa Milli Assambleyasının Fransa-Azərbaycan dostluq qrupunun rəhbərini qəbul edib

Prezident İlham Əliyev Fransa Milli Assambleyasının Fransa-Azərbaycan dostluq qrupunun rəhbəri Pyer Alen Rafanı qəbul edib.

Dövlət başçısı Pyer Alen Rafanı Fransa parlamentinə seçilməsi münasibətilə təbrik etdi və onun Fransa-Azərbaycan dostluq qrupunun rəhbərlik etməsindən məmnunluğunu bildirdi. Prezident İlham Əliyev Pyer Alen Rafanın

Azərbaycana səfərinin ölkəmizlə yaxından tanış olmaq üçün yaxşı fürsət yaratdığını dedi. İkitərəfli münasibətlərə toxunan dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, Fransa-Azərbaycan əlaqələri bu gün çox yüksək səviyyədədir və siyasi, iqtisadi, energetika, infrastruktur sahələrində əməkdaşlığımız yaxşı nəticələr verir. Prezident İlham Əliyev bir çox fransız şirkətlərinin uzun illər Azərbaycanda

fəaliyyət göstərməsinin önəmini vurğuladı. Dövlətimizin başçısı, eyni zamanda, bildirdi ki, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədri kimi Fransa Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli işində də öz rolunu oynayır. Lakin erməni lobbisi dünyanın müxtəlif ölkələrində Azərbaycanla və Dağlıq Qarabağla bağlı uydurma və yalan məlumatlar yayır, beynəlxalq ictimaiyyəti çaşdırmağa cəhd edir və münaqişənin ədalətli həllinə mane olmağa çalışır.

İkitərəfli əlaqələrin gündəliyinin kifayət qədər geniş olduğunu deyən Prezident İlham Əliyev bu əlaqələrin gələcək illərdə daha da güclənəcəyini əminliklə qeyd etdi.

Fransa Milli Assambleyasının Fransa-Azərbaycan dostluq qrupunun rəhbəri Pyer Alen Rafan Bakıda Prezident İlham Əliyevlə görüşdən böyük şərəf duyduğunu və Fransa-Azərbaycan dostluq qrupuna rəhbərlik etməkdən

fərəh hissi keçirdiyini bildirdi. Pyer Alen Rafan dedi: "Bizim hamımızın, o cümlədən Fransa Prezidenti Emmanuel Makronun arzusu budur ki, Fransa-Azərbaycan münasibətləri bundan sonra daha da yüksək səviyyəyə qalxsın". O, həmçinin ölkələrimiz arasında siyasi, iqtisadi və mədəni əlaqələrin möhkəmləndirilməsi istiqamətində gələcəkdə də çalışmanın zəruriliyini qeyd etdi. Pyer Alen Rafan Azərbaycan haqqında reallıqların Fransa cəmiyyətinə olduğu kimi çatdırılmasının vacibliyini də vurğuladı. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə toxunan Pyer Alen Rafan bildirdi ki, Fransa münaqişəsinin həlli ilə bağlı mövcud olan qətnamələrə sadıqdır.

Görüşdə ölkələrimiz arasında kosmik sənaye, inşaat, nəqliyyat, su təsərrüfatı, metro, dəmir yolu, hərbi-texniki və digər sahələrdə əməkdaşlığa dair fikir mübadiləsi aparıldı.

9 noyabr Dövlət Bayrağı Günüdür

Azərbaycan Respublikası Dövlət bayrağının yaranmasının 99-cu ildönümüdür.

2009-cu il noyabrın 17-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağı Günü'nün təsis edilməsi haqqında" Sərəncam imzalayıb. Həmin il dekabrın 4-də isə Milli Məclis noyabrın 9-unu Dövlət Bayrağı Günü kimi rəsmiləşdirib.

Milli ideologiyamızın əsas prinsipləri bayrağımızın rənglərində əksini tapıb. 1918-ci il noyabrın 9-da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Nazirlər Şurası üçrəngli bayrağımızla bağlı qərar qəbul edib. Bu gün bayrağımızın yarandığı gün kimi qəbul edilir.

Qeyd edək ki, üçrəngli bayraq ideyasının ilk müəllifi Əli bəy Hüseynzadədir. Mavi rəng türklüyü, qırmızı rəng müasirliyi, yaşıl rəng islamı təmsil edir. Başqa sözdə, türkləşmək, müasirləşmək və dinimizə bağlılıq milli ideologiyamızın əsas prinsipləri kimi bayrağımızın rənglərində əksini tapıb.

1920-ci il aprelin 28-də Cümhuriyyət süqut etdikdən və sovet hakimiyyəti qurulduqdan sonra Azərbaycanda bu bayraqdan imtina edilib. 70 il sonra 1990-cı il, 17 noyabrda Naxçıvanda Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə bu bayraq Naxçıvan MR-in dövlət bayrağı kimi qəbul edilib.

1991-ci il oktyabrın 18-də müstəqillik haqda Konstitusiyaya Aktı qəbul olunub və üçrəngli bayrağımız Azərbaycan Respublikasının dövlət bayrağı kimi yenidən dalğalanmağa başlayıb.

Azərbaycan Respublikası müstəqilliyini

bərpa etdikdən sonra Azərbaycanın Dövlət bayrağı milli suverenliyin simvolu kimi ölkəmizin bütün vətəndaşları üçün müqəddəs dövlətçilik rəmzlərindən birinə çevrilib. Bayraq bizim azadlıq məfkurəsinə, millimənəvi dəyərlərə və ümumbəşəri ideallara sadiqliyimizi nümayiş etdirir.

Dövlət bayrağı respublikamızın dövlət qurumlarının və diplomatik nümayəndəliklərinin binaları üzərində ucalır, mühüm beynəlxalq tədbirlər, mütəbər mərasimlər və məclislərlə yanaşı, irimiqyaslı ictimai-siyasi toplantılarda, mədəni tədbirlərdə və idman yarışlarında qaldırılaraq milli birliyi təcəssüm etdirir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikasının paytaxtı Bakı şəhərində Dövlət bayrağı meydanının yaradılması haqqında" 2007-ci il 17 noyabr tarixli Sərəncamına əsasən Bakının Bayıl qəsəbəsində dünyanın ən hündür bayraq dirəyi inşa edilib və Dövlət bayrağı meydanı salınıb.

Azərbaycan ordusu üçün yeni orden hazırlanır - RƏŞADƏT

Azərbaycanın bütün silahlı qüvvələri üçün yeni "Rəşadət" ordeni təsis edilir.

Ordenin təsdiq olunması ilə bağlı layihə prezident İlham Əliyev tərəfindən Milli Məclisə təqdim olunub.

Layihəyə görə, "Rəşadət" ordeni Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrində hərbi qulluqçulara aşağıdakı xidmətlərinə görə təqdim olunacaq:

- Əhəmiyyətli və ya strateji ərazinin, yaşayış məntəqəsinin, rayonun və ya şəhərin düşmən işğalından azad olunması ilə nəticələnmiş döyüş əməliyyatları zamanı hərbi hissə və birləşmələrə yüksək peşəkarlıqla rəhbərlik etdiklərinə görə;

- Azərbaycanın müstəqilliyinin, ərazi bütövlüyünün və təhlükəsizliyinin təmin edilməsində xüsusi xidmətlərinə görə;

- Fövqəladə hallarda və ya ekstremal şəraitdə insanların xilas edilməsində xüsusi xidmətlərinə görə;

- Dövlət sərhədinin mühafizəsinin təmin edilməsində xüsusi xidmətlərinə görə və sair bu kimi xidmətlərə görə verilir.

Layihədə bildirilir ki, "Rəşadət" ordeninin 3 dərəcəsi var. 1-ci dərəcəli "Rəşadət" ordeni ən yüksək dərəcədir.

Layihə Milli Məclisin noyabrın 14-də keçiriləcək plenar iclasında müzakirəyə çıxarılacaq.

Azərbaycan Texniki Universitetində Milli qəhrəmanların xatirə muzeyi yaradılıb

Noyabrın 1-də Azərbaycan Texniki Universitetində (AzTU) gənclərin milli vətənpərvər ruhda tərbiyələndirilməsi məqsədilə tədbir keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbir iştirakçıları əvvəlcə AzTU-nun həyətində şəhid məzunların xatirə kompleksi önünə gül dəstələri düzüb, ehtiramlarını bildirdilər.

Sonra universitetin məzunu olmuş şəhid və Milli qəhrəmanların xatirə muzeyinin açılışı olub.

Açılış mərasimində AzTU-nun prorektoru İlham Pirməmmədov bildirib ki, bu universitetin məzunları arasında on Milli Qəhrəman var. Onların fəaliyyəti, döyüş yolu, qəhrəmanlıqları hər zaman tələbələr üçün örnekdir. Prorektor deyib ki, xatirə muzeyində AzTU-nun məzunu olmuş Milli qəhrəmanlarla yanaşı, universitetin 1990-cı ilin əvvəllərində Vətənin bütövlüyü, suverenliyi uğrunda canını fəda edən şəhid məzunları, o cümlədən ötən ilin aprelində Azərbaycan xalqına şanlı zəfər bəxş edən igidlərin xatirə lövhələri, onlar haqqında məlumatlar var.

Digər çıxış edənlər muzeyin önəminə diqqət çəkərək vurğulayıblar ki, universitetdə xatirə muzeyinin yaradılması tələbələrdə vətənpərvərlik hissini daha da gücləndirəcək.

Sonra iştirakçılar 1997-ci ildə əsir düşməmək üçün özlərini partlatmış yeddi nəfər xüsusi təyinatlı kəşfiyyatçımıza həsr olunmuş "Səkkiz oğul istəyəm..." filminin

təqdimat mərasiminə toplaşdılar.

Azərbaycanın ilk hərbi dikturu Şəmistan Əlizamanlının aparıcılığı ilə keçirilən təqdimat mərasimində bildirilib ki, 1997-ci il aprel 7-də səkkiz nəfərdən ibarət xüsusi təyinatlı kəşfiyyat qrupu xüsusi tapşırıqla düşmənin arxasına göndərilib. Kəşfiyyat qrupu düşmənlə təmas xəttindən təxminən 40-50 kilometr irəliləyərək tapşırığı yerinə yetirib. Bu çox vacib əməliyyat olub. Lakin qrup geri qayıdarkən təsədüfən düşmən tərəfindən aşkarlanıb. Kəşfiyyatçılarımız mühasirə şəraitində müxtəlif manevrlər edərək üç gün döyüşüblər. Həmin döyüşlər gedən zaman xüsusi qurğularla düşmənin radio danışıqlarından nə baş verdiyini müəyyənləşdirmək mümkün olub. Alınan məlumatlardan bəlli olub ki, mühasirə həlqəsi

daralan kəşfiyyatçılarımız ermənilərə çox ciddi zərbələr endiriblər. Düşmən həm canlı qüvvə, həm də texnika sarıdan itkilər verib. Mühasirə tam daraldıqda isə ermənilər onları təslim olmağa çağırıblar. Amma kəşfiyyatçılarımız onların bu təklifini rədd edib sonadək döyüşüblər və qumbara ilə özlərini partladaraq şəhid olublar. Onlardan yalnız biri, çavuş Aqil Əhmədov ağır yaralanaraq huşsuz vəziyyətdə əsir düşüb.

Kəşfiyyatçılarımız haqqında qısa məlumat verildikdən sonra Rey Kərimoğlunun ssenarisi əsasında rejissor Nicat Kərimovun lentə aldığı "Səkkiz oğul istəyəm..." filmi nümayiş etdirilib.

Filmin nümayişindən sonra qəhrəmancasına canını fəda etmiş kəşfiyyatçıların ailə üzvlərinə

Azərbaycan Respublikası Mühəribə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatı tərəfindən təsis edilmiş medallar verilib.

Şəhid kəşfiyyatçı, leytenant Vüqar Yarəhmədovun adını daşıyan oğlu, AzTU-nun tələbəsi Vüqar Yarəhmədov çıxış edərək atası ilə fəxr etdiyini söyləyib, şəhidlərin, o cümlədən atasının adının uca tutulduğu üçün ölkə Prezidentinə minnətdarlığını bildirib.

AzTU-nun prorektoru İsa Xəlilov qeyd edib ki, universitetdə hərbi vətənpərvərlik ideyası hər zaman önə çəkilib. Filmin qəhrəmanları olan kəşfiyyatçılarımızın şücaəti hətta düşməni də heyran qoyub. Ermənistan hərbi ideoloqları kəşfiyyatçılarımızın bu igidliyini öz əsgərlərinə nümunə göstərmək üçün hərbi qaydada, ehtiramla dəfn ediblər. Milli Məclisin əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Hadi Rəcəbli, ehtiyatda olan polkovnik Şair Ramaldanov, xüsusi təyinatlıların komandiri, polkovnik Xətai Baxışov və başqaları bu əməliyyatın önəmindən danışdı, kəşfiyyatçılarımızın nəşinin, həmçinin sağ qalan çavuş Aqil Əhmədovun düşməndən alınması ilə bağlı məlumat veriblər. Bildirilib ki, yalnız altı aydan sonra – oktyabrın 14-də ulu öndər Heydər Əliyevin səyi nəticəsində onların cəsədləri düşməndən alınıb və iki gün sonra Bakıda, II Şəhidlər xiyabanında dəfn edilib.

Sonda Ş.Əlizamanlı vətənpərvərlik mövzusunda mahnılar ifa edib

Bizim gələcəyimiz əmin əllərdədir

23 oktyabr 2017-ci il tarixində 242 sayılı tam orta məktəbdə yeniyetmə və gənclər arasında vətənpərvərlik və vətəndaşlıq tərbiyəsinin inkişaf etdirilməsi mövzusunda tədbir keçirildi.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikası Mühəribə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatının şöbə müdiri, ehtiyatda

ictimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin baş məsləhətçisi İsa Hüseynov və Nizami Rayon Mühəribə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Təşkilatının sədri, ehtiyatda olan mayor Yəhya Ağayev, 242 sayılı tam orta məktəbin müəlim və şagird kollektivi iştirak etmişdir.

Məktəbin direktoru Akif

olduğunu, bu istiqamətdə məktəblilər arasında maarifləndirmə işlərinin aparılmasının zəruriliyini bildirdi.

Ehtiyatda olan polkovnik Adil Haqverdiyev məktəbli gənclərə Azərbaycan ordusunun keçmişi və bugünü, özünün keçdiyi hərbi döyüş xatirələrini, itirilmiş torpaqlarımız haqqında, şəhidlərimiz barəsində məlumat verdi. Adil Haqverdiyev: "Hamı bilməlidir ki, müstəqillik asan qazanılmayıb. Bu yolda minlərlə şəhidimizin qanı tökülüb. Azərbaycan torpağında yaşayan hər bir kəs müstəqilliyimizin qədrini bilməli, vətən uğrunda daim hər şeyə hazır olmalıdır. Bu gün ordu quruculuğunda aparılan işlər, mətin oğulların vətənə sədaqət andı, şücaəti, nizam-intizamı, işğal altında olan torpaqlarımızın azad olunacağı gündən xəbər verir. Bu gün biz fəxr hissi ilə deyə bilərik ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri Ali Baş

Komandanın rəhbərliyi altında torpaqlarımızı azad etməyə hər an hazırdır".

İctimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin baş məsləhətçisi İsa Hüseynov çıxışında qeyd etdi ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 15 sentyabr 2017-ci il tarixində imzaladığı "Azərbaycan gəncliyi 2017-2021-ci illərdə" Dövlət Proqramının əsas məqsəd və vəzifələrindən biri də məhz gənclərin vətəndaşlıq və vətənpərvərlik tərbiyəsinin inkişafı, Ümummilli lider Heydər Əliyevin azərbaycançılıq

məfkurəsinin gənclər arasında təbliği, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda şücaət göstərmiş şəhid və Milli Qəhrəmanların gənclər arasında tanınması istiqamətində tədbirlər planının təsdiqlənməsidir.

Digər çıxışçılarda həmçinin yeniyetmə və gənclərdə vətənpərvərlik, vətənə layiqli vətəndaş olmağı aşıladılar.

Sonda qonaqlar məktəblilərlə birgə xatirə şəkli çəkirdilər.

*Nizami Rayon
Veteranlar Təşkilatı*

olan polkovnik Adil Haqverdiyev, ehtiyatda olan polkovnik-leytenant Adil Babaşov, Nizami Rayon İcra Hakimiyyətinin

Rəsulov qonaqları məktəblilərə təqdim etdi, yeniyetmə və gənclər arasında vətənpərvərlik tərbiyəsinin inkişafının aktual məsələ

II dünya müharibəsinin acısı hər zaman qəlbləri sızladacaq

II dünya müharibəsi qanlı əlləri ilə küçəküçə, ev-ev gəzib əsrlər keçsə belə unudulmayaacaq xatirələrlə yaddaşlarda qalmışdır.

Müharibənin acısını dadmış, sevdiklərini ailəindən müharibənin necə qopardığını görmüş

insanlardan nə qədər danışsaqda azdır. Onların xatirələrini dinlədikcə gözlərindəki alovu, həsrəti, səslərindəki kövrək xışiltını duymaq mümkündür.

“Mən müharibənin acısını qəlbimdə bu gündə hiss edirəm. Sanki hər şey dünən olmuşdu. Müharibənin başlanması xəbəri, kənddə hər kəsin təşviş içərisində olması, insanların müəmma və sual dolu simaları ... Qorxu və ölüm göyün

üzünü qara bulud kimi almış və günəşi bizdən gizlədirdi. Müharibə başlananda tezliklə bitəcəyini xəyal edirdim, qələbə qazanacaq və hər şey unudulacaqdı. Qələbə qazandıq amma unuda bilmədik və heç bir zamanda unutmayacağıq. Müharibə başlayana qədər atam Nizam Qəhrəmanov kənddə işləyirdi, kəndin qabaqcıl əməkçilərindən idi. Atamın iki qardaş və bir bacısı vardı. Əmilərimi xatırlayıram müharibəyə getmiş, və həlak olmuşdular, anam Ayət Qəhrəmanova bibimlə birgə arxa cəb-

hədə yorulmadan çalışırdı. Atam 1942-ci ildə cəbhəyə getdi. Döyüşlərin ən şiddətli cəbhəsinə yollandı. Hər gün ondan məktub gələcəyini “tezliklə qayıdacam” yazmasını gözləyirdik. Bir gün məktub gəldi amma bu onun haqqında aldığımız son məktub idi. Məktubda atamın Krimda itkin düşməsi yazılmışdı. O gün... Anam Ayət Qəhrəmanova arxa cəbhə əlili idi. İşdə qəza nəticəsində sağ qolunu itirmişdi. O zaman mən 8 yaşım var idi.

Mən həm arxa cəbhə üçün çalışır, həm də evdə ailəmə kömək edirdim. Uşaqlıq necə keçdi, bilmədim. Bəzən düşünürəm ki, heç uşaq olmamışam”. O günləri xatırlayanda gözləri dolurdu Camal Qəhrəmanovun.

Böyük Vətən müharibəsi veteranlarının varisləri unudulmamalıdır

Bəşəriyyəti təlatümə gətirən İkinci dünya müharibəsi Azərbaycandan yan keçməyib. Azərbaycan nefti və Azərbaycan vətəndaşlarının düşməne qarşı mərdi-mərdanə, fədakar mübarizəsi Vətənimizi dünyaya tanıtdı. Tarix bəzən bir xalqın qarşısına problemlər çıxardır, onu imtahana çəkir və bir xalq kimi yaşamağa qadir

qəhrəmanlıq səlnaməsi kimi yadda qalmışdır. Bu gün biz müharibə veteranlarımızın simasında İsrafilimizi, Həzimizizi, Qafurumuzu, Mehdimizi yada salırıq. Onların keçdiyi döyüş yolu bizim gənclərimizə örnəkdir. Bəs müharibə veteranlarının övladları necə, onlar uşaqlıq dövrünü necə yaşayıblar? Onlar valideyn

toplayıb təhvil vermişik, talonla çörək almaq üçün gecədən səhərə qədər növbəyə durmuşuq ki, çörək çatmaz bütün günü ac qalarırıq. Onsuz da doyunca çörək yemirdik. Xəstə, qoca, şikəst qadınlara da kömək etməyi özümüzə borc bildirdik. Yazın gəlişini gözləyirdik ki, çörək əvəzinə göyərtilərlə qidalanaq. Axşam olanda isə yatıb dincəlmək əvəzinə nənələrimiz yorğandöşəkdən yun çıxarıb ondan sap düzəldirdi, əskərlərimiz üçün corab, əlcək, papaq toxuyub cəbhə bölgəsinə göndərirdik.

Beləliklə bir qarın ac, bir qarın tox müharibəni başa vurduq və atalarımızın, qardaşlarımızın, qohum-əqrəbənin əskərlikdən gəlişini gözləmişik. Bir ailədən 4 nəfər getmişdisə onlardan ya biri qayıdıb, ya da heç biri qayıtmayıb. O dövrün uşaqları məktəbə də getməyib, çünki geyməyə nə ayaqqabısı, nə də paltar var idi. Yadımdadır ki, bizə soyuq bir otaqda 10-cu sinfi bitirmiş bir qız dərs deyirdi. Müharibə qurtarandan sonra o dövrün uşaqları gecə məktəbində oxuyub təhsillərini davam etdirdilər.

1941-1945-ci ilin əzab-əziyyətini görmüş, ata himayəsindən məhrum olmuş uşaqların bu gün 80 yaşdan çoxdur yaşı. Müharibə illərinin ağrısı acısı onların simalarına hopmuş, uşaqlıq xatirələrinə əbədi həkk olunmuşdur... Heç bir qüvvə “xoşbəxt uşaqlıq”ın kədərini bizdən ala bilmədi.

**Leyla Qasımzadə
Sumqayıt şəhər Veteranlar
Təşkilatının sədri**

Polis veteranları paytaxt ərazisində 610 cinayətin açılmasında yaxından iştirak edəblər

Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin (BŞBPİ) Veteranlar Şurası ərazi polis orqanlarının şəxsi heyəti ilə sıx təmasda olur, gənc əməkdaşlarla mütəmadi görüşür, onlara öz məsləhətlərini və tövsiyələrini verirlər.

Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki,

cari ilin doqquz ayı ərzində BŞBPİ-nin və tabeli orqanların veteranlar şuralarının üzvləri müxtəlif təhsil müəssisələrində, həmçinin ayrı-ayrı kollektivlərdə ümumilikdə 747 görüş keçirib. Bu tədbirlərdə veteranlar gənclərin vətənpərvər ruhda böyümələri, onlarda dövlətə və dövlətçiliyə sədaqət hisslərinin formalaşdırılması, zərərli vərdişlərə, narkomaniyaya və radikal dini cərəyanlara qoşulmalarının qarşısının alınması məqsədilə maarifləndirici söhbətlər aparıb, tövsiyələrini veriblər.

İctimai asayişin təmin olunmasında və cinayətkarlığa qarşı mübarizədə də veteranlar səylərini əsirgəməyiblər. Doqquz ayda polis veteranları paytaxt ərazisində 610 cinayətin açılmasında yaxından iştirak edəblər.

Səmərəli fəaliyyətlərinə görə veteranlardan bir qrupu DİN-in və BŞBPİ-nin rəhbərliyi tərəfindən mükafatlandırılıb.

olub-olmadığını sınaqdan keçirir. Belə sınaqlar zamanın yükünü çiyinlərində hiss edən qəhrəman oğulları doğurur. Cəsur insanlar xalqın qəhrəmanlıq salnaməsini yaradır. Tarixə nəzər salsaq belə igid sərkərdələrin heç də az olmadığını şahidi oluruq.

Zaman-zaman xalqımızın Naxçıvanski, Mehmandarov, Şıxlinski kimi igid oğulları tariximizin qəhrəmanlıq salnaməsini yaratmış və özünəməxsus əbədi hörmət qazanmışdır.

İkinci dünya müharibəsi də Azərbaycan tarixində

qayğısı görüblərmi? Doyunca çörək yeyiblərimi...? Ac-yalavac uşaqlar II dünya müharibəsində ata-qardaş qayğısı görmədən kolxoz-sovxozlarda işləyərək analarına-nənələrinə kömək edəblər. Çünki müharibə dövründə əli silah tutanların hamısı vətənin müdafiəsinə qalxmışlar. Biz uşaqlar isə səhər saat 6-dan valideynlərlə birlikdə tarlalara gedib pambıq yığmışıq, yığılan pambıqları kisələrə doldurub gücümüz çatmasa da sürüyə-sürüyə lazımı yerə aparmışmışıq, buğda-arpa biçildikdən sonra yerə düşən sünbülləri

Aprəl döyüşləri tariximizin şanlı səhifəsidir

Noyabrın 2-də Azərbaycan Dillər Universitetində (ADU) Auditoriya+ proqramı çərçivəsində universitetin Azərbaycanşünaslıq elmi-tədqiqat laboratoriyasının

nə sədaqət hissini gücləndirilməsi məqsədilə müxtəlif tədbirlərin təşkil olunduğunu deyib. Tədbirin məqsədinin Aprəl döyüşlərində şəhid olanların adlarının təbliği və

istiqlətlənməsidir.

Konfransda şəhidlərin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Sonra konfransın əhəmiyyəti və gənclərdə vətənpərvərlik hissini aşılamaqdakı əhəmiyyətindən bəhs edildi.

Gənclər və İdman nazirliyinin əməkdaşı Əli Məmmədov çıxış edərək Aprəl döyüşlərinin qəhrəmanlarının əbədi yaşadıqlarını, onların həyat və fəaliyyətlərinin hər birimiz üçün örnək olduğu vurğuladı. Şəhidlərimizin adlarının əbədiləşdirilməsi üçün lazımı işlər görüldüyünü və gələcəkdə də bu cür işlərin davam edəcəyinə əminlik ifadə etdi.

Tədbirdə Aprəl döyüşlərində şəhid olan Mahir Mirzəyevin atası Sabir Mirzəyev oğlu ilə bağlı xatirələrini bölüşüb, onun daima öz

bələd olmalı, vətənpərvər gənc kimi formalaşmalıdırlar”.

Böyük Vətən müharibəsi veteranı İsmayıl Fərəcov çıxışında Aprəl döyüşlərinin əhəmiyyətindən, hərbiçilərimizin rəşadətindən və eləcə də, azərbaycanlıların II Dünya müharibəsində fədakarlığından söz açdı. Eyni zamanda İsmayıl Fərəcov Aprəl döyüşlərinin gələcək nəsələ örnək olduğunu qeyd etdi.

Konfransda Aprəl döyüşlərində iştirak etmiş hərbiçilərimiz, şəhid valideynləri, ADU-nin tələbələri çıxış etdilər. Gənclər Azərbaycanın əmin əllərdə olduğunu çıxışlarında xüsusi vurğuladılar.

Konfransın sonunda Aprəl döyüşlərindən bəhs edən film nümayiş etdirildi.

təşəbbüsü ilə “Gənc İstedadların İnkişafına Dəstək” İctimai Birliyi və Azərbaycan Tələbə Gənclər Təşkilatları İttifaqının birgə layihəsi əsasında “Aprəl şəhidləri tariximizin şanlı səhifəsidir” adlı tədbir keçirilib. Tədbirdə Aprəl döyüşlərinin iştirakçıları, şəhid valideynləri, Böyük Vətən müharibəsi veteranları İsmayıl Fərəcov, Ağababa İsgəndərov, Gənclər və İdman nazirliyinin əməkdaşı Əli Məmmədov, Respublika Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranlar Təşkilatının Hərbi vətənpərvərlik şöbəsinin mütəxəssisi İsmayıl İsmayılov iştirak etmişdir.

Tədbiri giriş sözü ilə açan universitetin Təbriyə işləri üzrə prorektor vəzifəsini icra edən Sərraf Hüseyinov ADU-da mütəmadi olaraq tələbələrə vətənpərvərlik ruhunun aşılması, onlarda vətə-

əbədiləşdirilməsi olduğunu söyləyən S.Hüseynov hər bir vətəndaşın həyatını qəhrəman kimi yaşamasının, xalqına və dövlətinə sadıq vətəndaş kimi xidmət etməsinin zəruriliyini vurğulayıb: “Aprəl döyüşlərində həlak olan şəxslərin adlarının əbədiləşdirilməsi hər bir cəmiyyət üzvünün mənəvi borcu olmalıdır. Şəhidlərimizin qəhrəmanlığı bizim üçün örnək olmalıdır, onları bu tədbir vasitəsilə yad etməyimiz müəyyən mənada onların ailələrinin ruh və əhvalını yüksəltmək üçündür və şəhidlərimizi unutmduğumuzun göstəricisidir”.

Konfrans Azərbaycanın hər qarış torpağını düşməndən canı, qanı bahasına ilə qoruyan hərbiçilərimiz XXI əsrin qəhrəmanlıq dastanını olan Aprəl döyüşlərində göstərdikləri qəhrəmanlığın gənclər arasında təbliğinə

istəklərinə nail olmaq üçün əlindən gələni etdiyini bildirib: “Mən oğlumun şücaəti ilə fəxr edirəm. Mahir Mirzəyev daima vətəni düşünən insan olub. ADU-da bu tədbirin keçirilməsi təqdirəlayiqdir. Tələbələr xalqa və vətənə xidmət mövzularına daha yaxından

Sonda tələbələr və veteranlar Aprəl döyüşü iştirakçıları ilə xatirə şəkli çəkildilər.

İsmayıl İsmayılov
Respublika Veteranlar
Təşkilatının Hərbi
vətənpərvərlik şöbəsinin
mütəxəssisi

Azərbaycanda Babək kimi yaddaşlarda qalan SSRİ-nin sonuncu Sovet İttifaqı qəhrəmanı...

başla vurduqdan sonra 1985-ci ildə SSRİ Daxili İşlər Nazirliyinin Ali siyasi məktəbinə daxil olub. 1989-cu ildə həmin məktəbi bitirdikdən sonra SSRİ-nin Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunlarının xüsusi təyinatlı 21-ci briqadasında xidmət edib.

SSRİ-nin ilk və sonuncu prezidenti Qorbaçovun imzaladığı sonuncu fərmanlardan biri də 17 sentyabr 1991-ci ildə ölümündən sonra leytenant Oleq Babaka Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adının verilməsi olub. Və bununla da süquta uğrayan SSRİ-nin tarixinə 24 yaşlı Oleq Babak sonuncu qəhrəman kimi düşüb.

Ermənilər Qarabağla bağlı yersiz torpaq iddiasına başlayanda və artıq 1991-ci ildə Qubadlı münaqişə zonasına çevriləndə Oleq Babak mart ayında ictimai asayişin qorunması üçün komandiri olduğu bölüklə birgə rayonun Yuxarı Cibikli kəndinə ezam olunub. Yerli əhalinin təhlükəsizliyini qoruyan gənc zabit bu ərəfədə

ermənilərin dinc sakinlərə qarşı basqılarının şahidi olub. Çox qısa bir müddət ərzində də kənd sakinlərinin doğma bir adamına çevrilib.

Həmin ilin aprel ayının 7-də baş verən hadisə isə Oleq Babak üçün son dözümlü həddinə çevrilib. Belə ki, iki nəfər kənd sakininin erməni silahlıları tərəfindən vəhşicəsinə qətlə yetirilməsi Babakın səbrini tükəndirib. Gənc zabit təmas xəttinə gələrək meyitlərin təhvil verilməsini və erməni quldurlarının geri çəkilməsini tələb edib. Buna məhəl qoymayan ermənilər Babakın tələbəni atəşlərlə qarşılayıb.

Vəziyyətin gərginliyini, kənd sakinlərinin real təhlükədə olduğunu hiss edən Babak öz qəti qərarını verib. O, döyüşçü yoldaşlarını kənd sakinlərini qorumaq üçün arxaya göndərib. Özü isə təkbaşına 70-ə yaxın erməni yaraqlıları ilə döyüşə atılıb. Döyüşdən qabaq ermənilərlə danışıqlar aparən leytenant milliyətcə erməni olan kursant yoldaşının da cinayətkar erməni dəstəsinin sıralarında oldu-

ğunu bilib. Babak vəziyyətin sakit yolla həll olunmasını erməni zabitinə təklif edəndə o bu təklifə güllələrlə cavab verib. 30 nəfərə yaxın erməni məhv edən Oleq Babak bu döyüşdə son damla qanı nadək vuruşaraq qəhrəmancasına həlak olub.

Sonradan döyüş gedən əraziyə baxış keçirilərkən məlum olub ki, 24 nəfər erməni Babakın gülləsinə tuş gələrək yerində məhv olub, 7 nəfər isə ölümcül vəziyyətdə yaralanıb.

Məhz Babakın bu qəhrəmanlığının hesabına yüzlərlə azərbaycanlının həyatı xilas olub.

Hələ Oleq Babak Yuxarı Cibikli kəndinə gəldiyi ilk günlərdə, özünün zabit şərəfini layiqincə nümayiş etdirəndə, erməni haqsızlığına dözmədiyini bildirəndə kənd sakinləri onu Babək adlandırmışdılar. Babak isə çox keçmədən bu xalq qəhrəmanının adını layiqincə doğrultdu və yaddaşlarda SSRİ-nin sonuncu Sovet İttifaqı Qəhrəmanı olmaqla yanaşı, həm də Qubadlının Babəki kimi qaldı...

Milliyətcə ukraynalı olan gənc zabit Rusiyada, Ukraynada Babak soyadı ilə qəhrəman kimi tanındığı halda, o, Azərbaycanda Babək kimi yaddaşlarda qalıb.

Oleq Babak: 25 fevral 1967-ci ildə Ukraynanın Poltava vilayətinin Viktoriya kəndində fəhlə ailəsində doğulub. O, orta təhsilini

ФАШИЗМ–ИДЕОЛОГИЯ АНТИЧЕЛОВЕЧНОСТИ

Мы живем в эпоху глобализации, в эпоху формирования единого культурного и экономического пространства в мире. В этих условиях Организация Объединенных Наций призывает государства к политическому согласию, к решению спорных вопросов на основе международного права. Однако эти призывы не выполняются. Резолюции Совета Безопасности ООН не признаются многими странами. В мире сохраняется политический хаос и право сильного.

Но мы продолжаем возлагать надежды на ООН. Надеемся на его должное реформирование. Не случайно на необходимость этого обратил особое внимание наш Президент - Ильхам Алиев в своем выступлении на последней сессии Генеральной ассамблеи ООН. Для нас азербайджанцев это не схоластический вопрос. Армения, оккупировавшая 25 лет назад 20 процентов нашей территории до сих пор не выполняет 4 резолюции ООН о безоговорочном выводе своих войск с азербайджанских земель.

Немецкому философу Иммануилу Канту в XVIII веке казалось реальным время, когда наступит социальная гармония, вечный мир на Земле. Наш великий поэт – Самед Вургун, находясь под впечатлением жестокостей фашизма, беспрецедентных человеческих трагедий в годы второй мировой войны, в пьесе «Человек» пытался ответить на вопрос: «Когда же победит разум на этом свете?» Он связывал торжество гуманизма с развитием разума.

Мыслители прошлого видели в культуре, в продуманной социализации индивида главное средство исправления природных пороков человека, необходимое условие морального совершенствования человеческого рода, которое позволит достигнуть предотвращения социальных катаклизмов и мира между народами.

К сожалению, человечество в моральном, нравственном отношении далеко не продвинулось со времен Канта. И реанимация идеологии фашизма сейчас еще раз свидетельствует об этом. Фашизм является квинтэссенцией антигуманных социально-политических установок, проявлявшихся в разные времена. Неофашизм наших дней опирается на каноны «классического фашизма» XX века, но становится более изощренным. По существу, он противостоит тенденциям глобализации, но пытается использовать формы, технологии глобализации для распространения своей идеологии по всему миру. Особенно это касается таких вопросов как искусственное формирование мононациональных государств, пропаганда шовинизма, антимультимедиакультурализма и т.п.

Само понятие фашизма восходит в начало XX века, в Италию и означает «союз, связь, объединение». Фашистами называли сторонников крайне правого политического движения, во главе которого стоял небезызвестный своими деяниями - Муссолини. Это понятие со временем обобщилось и приобрело чудовищный смысл, направленный на разъединения людей по национальному признаку, против права целых народов на жизнь, против человечности. Фашисты не просто ярые националисты, шовинисты, а

выступают за милитаристский национализм, для них неприемлем и либерализм, и коммунизм, они за правление диктаторского типа. Их идеология в принципе оправдывает ксенофобию, расизм и геноцид целых народов.

Если в начале XX века фашизм не имел особого политического значения и не выходил за пределы Италии, то уже в 30 - 40-е годы прошлого столетия он охватил почти всю Европу, стал основой политики Гитлера, идеологической предпосылкой Второй мировой войны.

Мы не можем не обращать внимания на пробуждение фашизма в современной Армении. У армянских фашистов - прошлых и настоящих - одна цель: уничтожить на земле весь тюркский мир. Это они не скрывают. Об этом свиде-

тельствуют их программы, разнообразные публикации, которыми насыщены средства массовой информации Армении.

В далеком 1878 году в Швейцарии была создана армянская националистическая организация "Гнчаг". В программе этой партии было записано: "Убивать турок и курдов в любых условиях".

В 1890 году в г.Тифлисе появилась другая армянская националистическая организация "Дашнакцутюн". Обе эти организации тайно поддерживались в то время «Великими державами», которые полагали с их помощью подрывать устои Османской империи.

Неприглядная роль в формировании армянского фашизма принадлежит армянской церкви, неизменно внушающей догму об «исключительности армян». Ложная вера в национальную исключительность способствует социальной несправедливости по национальному признаку.

Особым зверством отличалась деятельность армянских фашистов по отношению к населению Азербайджана. Здесь они придерживались тактики - выжженной земли и истребления населения. Это было реализовано в начале XX века (1905, 1914-1915, 1918 г.г.) в разных регионах Азербайджана. На глазах нашего поколения в 1992 г. армянские войска захватили азербайджанский город Ходжалы и уничтожили всех его жителей. Этот бесчеловечный акт геноцида был совершен под непосредственным руководством Сержа Саргсяна. Вот что он говорит по этому поводу в одном из своих интервью: "До

Ходжалы азербайджанцы думали, что с нами можно шутки шутить, они думали, что армяне не способны поднять руку на гражданское население. Мы сумели сломать этот стереотип".

Если учесть еще насильственное переселение сотен тысяч азербайджанцев в конце 40-х годов из Армении в Азербайджан, то можно сказать, что весь XX век армянские фашисты издевались над азербайджанским народом, захватывали обширные территории, присваивали материальные и культурные ценности. И все это осталось безнаказанным, сошло им с рук.

Парадоксально, что при этом армяне предстают перед мировым сообществом в образе великомучеников, представителей древней благодородной нации. Вследствии неустанной информационной дея-

страха и геноцида являются главными атрибутами фашизма. Сложность преодоления фашизма в том, что он имеет не только социально-политические, экономические, но и антропологические корни.

В общественном сознании убийство человека всегда считалось тяжким грехом. Однако люди и в древние времена прибегали к насилию и убивали друг друга, и сейчас продолжают делать это. Ни один вид на планете не убивает столько себе подобных, как это делает человек.

Более того, при деградации социальных условий, экстремальных ситуациях человек может убивать жестоко и с упоением. Обратите внимание, в наше время многие добровольно едут в те места, где жестокость и убийства поощряются, так пополняются ряды ИГИЛ, ряды, так называемых, "ополченцев" в Карабахе.

Выдающиеся мыслители прошлого размышляли о путях преодоления человеческой агрессии. Они видели главное средство исправления пороков человека в воспитании, образовании, основанной на гуманистических ценностях.

Итальянский поэт и мыслитель Данте в XIV веке, призывая людей к гуманизму, писал:

«Не для того вы были созданы, чтобы жить подобно животным

А для того, чтобы следовать по пути познания и добродетели».

Абсурдность войн, ценность каждой жизни человек начинает глубже понимать с возрастом. Можно сказать, что мудрость в определенный момент восстает против насилия, против гибели людей ради надуманных политических, религиозных и иных целей. Не случайно умудренные жизненным опытом ветераны остро переживают конфликты и войны. Это обстоятельство имеет особую значимость. Ведь ветераны представляют собой ключевую социальную силу, формирующий духовный климат, нравственные ориентиры для новых поколений.

Не случайно наш совет ветеранов счел своим долгом подключиться к процессам социализации индивида. Мы поддерживаем повышение эффективности образования, его качества, развития методов и подходов формирования нравственной личности.

В центре государственной политики Азербайджана находятся вопросы мультикультурализма. Речь идет о соблюдении прав каждого человека на свободу вероисповедания, на сохранение своего языка, национальных традиций, культуры. И наша организация непрестанно уделяет этим вопросам (очень важным для многонационального Азербайджана) пристальное внимание. Политика мультикультурализма, по существу, нейтрализует сепаратизм - предпосылку региональных конфликтов.

Как известно, в Преамбуле Устава ЮНЕСКО провозглашается, что «мысли о войне возникают в умах людей, поэтому в сознании людей следует укоренять идею защиты мира». Простые, гениальные слова. Давайте осознаем смысл этих мудрых слов и будем бороться всеми силами за их реализацию.

Джалил Халилов, полковник, заместитель председателя Организации ветеранов войны, труда и вооруженных сил Азербайджанской Республики

Участие азербайджанцев в боях во время Великой Отечественной войны

Близится 73-я годовщина Великой Победы советского народа над фашистской Германией. В этой войне плечом к плечу сражались все народы бывшего Союза, каждый проявил отвагу и доблесть. С первых дней Великой Отечественной войны территория всей страны превратилась в арену жестокого противостояния немецких войск и Красной Армии.

В кровопролитных боях с отборными фашистскими частями и соединениями срывался германский замысел молниеносной войны, закладывался фундамент будущей Победы. Ценой жизни воинов Красной Армии перемалывались передовые части вермахта. То, что не смогла сделать ни одна армия стран Западной Европы, вершили бойцы и командиры Красной Армии, разбивая пропагандистский миф о непобедимости Третьего рейха. Тысячи германских солдат были уничтожены на полях боя.

Годы войны стали суровыми и для Азербайджана, хотя территория республики не была зоной активных боевых действий. Каждый пятый житель Азербайджана с оружием в руках сражался на полях войны. При населении 3,4 млн человек (1941 г.) на фронт ушли 681 тыс. человек, из них более 10 тыс. - женщины. Для воинских частей были подготовлены 15 тыс. медсестер и санитарных дружинниц, 750 связистов, 3 тыс. шоферов.

300 тыс. граждан СССР, призванных из Азербайджана, погибли на полях сражений. На территории республики было создано 87 батальонов, 1123 отряда самообороны, сформированы 77-я, 223-я, 396-я, 402-я и 416-я национальные стрелковые дивизии, прошедшие по военным дорогам от предгорий Кавказа до Прибалтики, Восточной Европы и Берлина.

За героизм и мужество в Великой Отечественной войне свыше 170 тыс. воинов из Азербайджана были награждены боевыми орденами и медалями, а 123 удостоены звания Героя Советского Союза.

Азербайджанские солдаты принимали участие в обороне

Брестской крепости, Ленинграда и Москвы, в битве за Сталинград, Кавказ, на Курской дуге, на Украине, на Крымском полуострове, а также в освобождении Прибалтики и Восточной Европы, в битве за Берлин.

Воины из Азербайджана сражались в лесах, на болотах и земле Белоруссии также самоотверженно, как и в предгорьях Кавказа, преграждая дорогу к богатствам нефтяного Баку. Азербайджанские воины были одними из первых, кто отражал атаки немецких войск на территории всей страны и в районе Бреста.

23 июня 1944 года советские войска провели одну из крупнейших во Второй мировой войне операций по освобождению Белоруссии. Во всех частях и подразделениях четырех фронтов, осуществлявших операцию «Багратион», на протяжении

1100-километрового фронта сражались и азербайджанцы. В успех операции неоценимый вклад внес командир 35-ой бронетанковой бригады 3-го Белорусского фронта, генерал-майор Ази Асланов. На участке между Оршей и Витебском его бригада в стремительном броске перерезала коммуникации противника и, преградив ему путь к отступлению, уничтожила технику и живую силу врага.

Генерал-майор Ази Асланов был удостоен полководческого ордена Суворова II степени. Ази Асланов был представлен командующим 3-го Белорусского фронта ко второй медали героя Советского Союза. Правда, инициатива командующего фронтом была осуществлена спустя десятилетия. В наградном листе, который был найден в архивах только 1980-х, говорится о

совершенных бригадой Асланова в последнюю неделю июня 1944 года подвигах в ходе операции «Багратион». Спустя 47 лет награда нашла героя - указом президиума Верховного совета СССР от 22 июня 1991 года отважный комбриг был посмертно удостоен второй Золотой Звезды Героя Советского Союза. Легендарный полководец погиб под конец войны на побережье Балтийского моря.

За свою полуторавековую историю Брестской крепости не раз приходилось быть оплотом в борьбе с иноземным врагом, но такие разрушения, такое сопротивление ее защитников, как в июне 1941-го, довелось видеть впервые. О героизме защитников Брестской крепости стало известно благодаря упорным поискам писателя Сергея Смирнова. Именно из его публикаций мы знаем уже став-

ско-финской войне, а в 1941 году был переведен в Брестский гарнизон. Энвер Мансуров героически погиб при отражении одной из атак фашистов в самой крепости.

В Азербайджане ведется поиск имен защитников гарнизона Брестской крепости. Участие 44 воинов-азербайджанцев в ее защите отражено в научном исследовании профессора Гараша Мадатова "Азербайджан в годы Великой Отечественной войны", а также во втором томе Азербайджанской Советской Энциклопедии, изданном в 1977 году. А пару лет назад стали известны новые факты об азербайджанцах – защитниках Брестской крепости. Выяснилось, что среди них был Насир Мамедович Искендеров - красноармеец, служивший в роте связи 84-го стрелкового полка, родом из села Кичик Карамурат Кедабегского района; Агамирза Алиевич Назаров, сержант Халил Гамзаоглы Ахвердиев - командир отделения роты ПВО 333-го стрелкового полка, который до войны работал учителем музыки в селе Чалдаш Кедабегского района. Ахвердиев погиб 22 июня 1941 года и похоронен на территории крепости.

Беспримерный подвиг всех народов многонациональной страны Советов, среди которых были и сыны Азербайджана, изменивший весь ход Второй мировой войны и приведший к победе над фашистской Германией, навсегда останется в памяти поколений.

Сахиба Будагова Ибрагим г.
ведущий научный сотрудник,
доктор философии по истории, доцент
Института истории НАН
Азербайджана

ЕЕ БОЛЬШАЯ МЕЧТА

Ханума о которой пойдёт речь - Гюларе Ибрагим гызы Аллахвердиева, моя родная двоюродная сестра. Это та двоюродная сестра, которая проживала в селе Гийячёл Масаллинского района и имела право повествовать от имени одного очень знаменитого и уважаемого наследия Агабейлиляр. Это исходит от её благородности, ума, одарённости, от умения своевременно и к месту вставлять нужное слово, в общем, настоящая седовласая пожилая женщина с дворянским обиходом в быту. До сегодняшнего времени мы её мать звали тётя Дяста. Только когда её сын Ислам был предан земле на Масаллинском кладбище, я прочитал на её надгробном камне полное имя Гюльдяста. Тётя Дяста для нас была незаменимой тётей. После её смерти остались пять сыновей и четыре дочери. Из всех двоюродных братьев и сестёр мне больше всего по душе была Гюларе, так как она напоминала мне тётю. И, ещё меня с ней связывало то, что она с середины прошлого столетия связала свою судьбу с городом Баку. Её муж был ведущим инженером при проектировании, строительстве и эксплуатации Самур Девичинского канала.

Я также связал свою жизнь с Баку. Как близкие родственники постоянно семьями общались, я в ней находил все лучшие черты - ум, одарённость, благородство присущие тете Дяста. Сейчас после всех наследников Агабейлиляр, право говорить от их имени перешло двоюродной сестре Гюларе. Она очень мудрая и рассудительная пожилая женщина. Её супруг Рашид Аллахвердиев в результате дорожно-транспортного происшествия в Джейранбатане погиб. И, воспитание пятерых детей выпало на её долю. Это был второй удар судьбы. Гюларе Аллахвердиева в юности от тяжёлой болезни потеряла первого мужа. От первого брака у неё осталась одна дочь, от второго брака остались сын и три дочери. Удары судьбы не поколебали её, и она нашла в себе силы, дала всем высшее образование и поставила на ноги всех своих детей. Каждый хорошо знает, что это гражданский героизм.

Да, Гюларе Аллахвердиева перенесла очень тяжёлое испытание

и вышла победительницей. Теперь всё в прошлом, всё осталось позади. Теперь она на 101-ом году жизни. В этом году 10 января ей исполнилось 100 лет. Она ветеран войны и труда. Она награждена была медалями:

«Медалью Материнства», «Медалью за самоотверженный труд в годы Великой Отечественной Войны» несколькими юбилейными медалями. Имея несколько нагрудных знаков:

«Ударник Социалистического Труда» 10,11 пятилеток. Имеет много Почётных грамот. Этот год для неё стал одним из самых знаменательных.

В день Победы и в связи со столетием Российское посольство в Азербайджане наградило её Почётной грамотой и премией в размере 100 долларов. Почётную грамоту и премию вручили Представитель от Российского посольства и Первый Заместитель Председателя Ветеранов Войны Александрович Гритченко. Наряду с этим Совет Ветеранов Войны в Азербайджане поздравил и наградило Гюлару ханум Почётной грамотой и 100 долларами, Компания «ЛУКОЙЛ» наградило её 300 манатами, что составляет около 10 000 российских рублей. Каждый год в День Победы её поздравляет Совет Ветеранов Войны награждает грамотой и денежной премией. Однако в этом году поздравления получились особенными. Это превратилось для неё незабываемым событием. И это не случайно. Всё это ещё раз напомнило о тяжёлом времени её прошлого.

1941-1945-годы для неё были испытательными и очень тяжёлыми. Она начала свою трудовую деятельность с ранних лет в годы войны. Она работала в детском доме и воспитывала детей, отцы которых были на фронте или погибли от вражеской пули на фронте. К своей работе относилась с большой ответственностью. Работа молодой женщины с чистой совестью была замечена и она была назначена поваром. За короткое время она сумела в своей работе перелом и была назначена директором детского дома. Первое своё награждение она здесь и

получила.

Несмотря на столетний преклонный возраст память у моей двоюродной сестры отменный. Практически все приведённые мною факты записаны с её слов. Её памяти многие молодые могут только позавидовать. Её чёткая память приводит в восторг окружающих.

Славная и величавая моя двоюродная сестра, несмотря прожитую ею тяжёлую, угнетённую, горькую жизнь, ни разу не обмолвилась о тяготах своей судьбы. Может быть, поэтому Бог даровал ей добрый течение

старости. Её труды по воспитанию четырёх дочерей и сына увенчались счастливой судьбой. Разве всё это не есть удовлетворение судьбой? Разве она ради этого мало труда вложила, мало трудностей пережила? Единственный сын окончив Вьющее Военно-морское Училище через некоторое время поступил в Высшую Военно-морскую Академию в Ленинграде. Она не воспротивилась обучению сына, единственного сына в далёком городе. Ведь одинокой женщине тяжело было устроить судьбы четырёх дочерей. Ей нужна была помощь сына. Однако она понимала, что сыну в перспективе нужна эта Академия высокого ранга, и он должен её окончить. Так что, она в семье взяла на себя и обязанности сына. Говоря: если терпишь тысячу, терпи и тысячу первую, она и эту обязанность с достоинством выполнила.

Магомед по окончании в Ленинграде Высшей Военно-морской Академии служил в горо-

дах Севастополь и Одесса на военных кораблях по охране рубежей Советского Союза. На службе он командовал военным кораблём в звании капитана третьего ранга. Участь на последнем курсе Военно-морской Академии в Ленинграде пришлось известие об ухудшении состояния здоровья матери Гюларе ханум. Отнюдь о себе давал знать пожилой возраст. Она опасалась в конце своей жизни не увидеть сына. Поэтому дождалась некоторого улучшения здоровья, уговорив

Академии Магомеда посылаю служить в Одессу. Некоторое время он служит на Чёрном море в морских частях погранвойск в должностях командира корабля и заместителя начальника штаба бригады. Наконец, по настоянию матери, несмотря на то, что Магомед ожидал повышения по службе, после многочисленных рапортов, командование учитывая просьбу и возраст матери досрочно отпускаю в запас. Старший сын Магомеда идёт по стопам отца. Он поступает в Академию Погранслужбы. В настоящее время он оканчивает третий курс этой Академии. Однако, в

своего, ныне покойного, брата Рагима, поехала в Ленинград. И, еще хотела женить сына на понравившейся ей невесте.

Таким образом, вместе с покойным братом Рагимом, они пришли на приём к Начальнику Академии. Т.К.она плохо говорила по-русски, брат Рагим переводил её слова. Начальник Академии говорил, что у него большое будущее, он хороший офицер, хорошо усваивает военную науку, до окончания Академии осталось несколько месяцев, у него есть все шансы стать адмиралом. Начальник Академии хорошо понимал Гюларе ханум. Однако, он сказал, что ради будущего она должна потерпеть. В такое время его увольнять в запас нельзя, ведь, на него государство много потратило. Если я его отправлю в запас, меня не то чтобы снимут с должности, даже воинского звания лишат.

Моей двоюродной сестре Гюларе ничего не оставалось, как дожидаться окончания Академии его сыном. А, по окончании

отличии от отца он мечтает после окончания Академии, выполнить свой офицерский долг до генеральского звания и посвятить себя служению Суверенного Государства. Гюларе ханум и отец Магомед также об этом мечтают. Мне же, остаётся пожелать выполнения желаний Гюларе ханум, Магомеда и его сына Рашида.

Р.5. На днях изданный в типографии мои книги «Варне» (Наследник) и «Мои детские рассказы» являются автобиографическими и повествуют от нашего общего прадеда по настоящее время. Значительная часть документальной информации мною получено от моей двоюродной сестры Гюларе ханум. За это я приношу ей свою глубокую признательность и благодарность. В своей книге я выделил ей место для её фотографии. Роман посвящён всем матерям и завершается стихотворением, посвящённым матерям, которое приводится ниже.

Хафиз Али

"Qəhrəmanlar unudulmur" adlı hərbi vətənpərvərlik tədbiri keçirilib

Silahlı Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzində (TTM) Həzi Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evi və Milli Qəhrəmanları Tanıtma İctimai Birliyinin birgə təşkilatçılığı ilə Milli Qəhrəmanlara həsr olunmuş "Qəhrəmanlar unudulmur" adlı hərbi vətənpərvərlik tədbiri keçirilib.

Müdafiə Nazirliyindən verilən məlumata görə, tədbirdə TTM-in müəllim və zabit heyəti, Cəmişid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin kursantları, Milli Qəhrəmanların ailə üzvləri və yaxınları iştirak ediblər.

Qəhrəmanların tanınması, onların həyatı, keçdiyi şərəfli döyüş yolları, göstərdikləri müstəsna xidmətlərini təbliğ etməkdən ibarət olduğunu vurğulayıblar.

Tədbirdə iştirak edən Milli Qəhrəmanlar Zabit Quliyev, Bəxtiyar Allahverdiyev, Vahid Quliyev və hazırda ordu sıralarında xidmət edən polkovnik-leytenant Fəriz Qəhrəmanov çıxış edərək gənc kursantlara keçdikləri döyüş yolundan, qəhrəmanlıqlarından danışaraq, xatirələrini bölüşüblər.

Tədbir iştirakçılarında Müdafiə Nazirliyi Sənədli və Tədris Filmləri Kinostudiyasının hazırladığı, ordu quruculuğundan və şəxsi heyətin fəaliyyətindən bəhs edən film nümayiş olunub. Sonda Milli Qəhrəmanlarla birgə xatirə fotosu çəkilib.

Çıxış edənlər bu tədbirin keçirilməsinin məqsədinin şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığının yüksək səviyyədə saxlanması, Vətən uğrunda döyüşlərdə sücaət göstərmiş Milli

Bakıda erməni faşizmi ilə bağlı sənədli film nümayiş olunacaq

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə dəstəyi ilə və "Mədəniyyətin və Milli Ənənələrin Təbliği" İctimai Birliyinin təşkilatçılığı ilə həyata keçirilən layihə çərçivəsində "SƏRHƏD" sənədli filmi üzərində işlər artıq başa çatdırılıb.

Sənədli film faşizm ideologiyasını dövlət siyasəti səviyyəsinə qaldıran Ermənistanın hərbi-siyasi rejimi tərəfindən qətlə yetirilən günahsız uşaqlardan və dünya ictimaiyyətinin bu cinayətlərə biganə yanaşmasından bəhs edir. Film üzərində işləyən yaradıcı qrup Tovuz, Ağdam və Füzuli rayonlarının cəbhəyanı bölgələrində çəkilmiş həyata keçirib, erməni faşizminin cinayətkar əməllərinin qurbanları olan uşaqlar, işğalçıların güllələrindən və mərmilərindən həlak olan günahsız körpələrin valideynləri müsahibələr verib.

"Sərhəd" sənədli filminin ssenari müəllifi və rejissoru Etibar Məmmədovdur.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, "Sərhəd" sənədli filmi ingilis və rus dillərində tərcümə olunaraq xarici ölkələrdə yayımlanacaq. Film noyabr ayının 10-u saat 11:00-da Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində ictimaiyyətə təqdim olunacaq.

Kursk bölgəsi, cəbhə xəttində 225 km qədər qərbə doğru uzanan, 250 km genişliyində bir çıxıntı meydana gətirdi. Bu bölgənin şimalında Oryol, cənubunda isə Belqorod - Xarkov cəbhələri iştirak edirdi...

Kursk Müharibəsi (Almaniyanın verdiyi kod adı: almanca Unternemen Zitatelle (Hisar Hərəkatı)) — İkinci dünya müharibəsi əsnasında Şərq Cəbhəsində, Alman qüvvələrinin Kursk çıxıntısına qarşı 1943-cü il iyul və avqust aylarında girişdikləri ümumi hücumdur.

İkinci dünya müharibəsi əsnasında edilmiş ən böyük tank vuruşlarından biri və bir gündə ən çox itki verilmiş hava qarşıdurmaları bu müharibədə reallaşmışdır. Almanların Şərq Cəbhəsində reallaşdırdığı son strateji hücumdur. Döyüş nəticəsindəki Sovet qələbəsi Şərq Cəbhəsində təşəbbüsü Sovetlərə vermiş və müharibənin sonuna qədər də bu belə qalmışdır.

"Kursk Çıxıntısı", Almanların Stalingraddakı məğlubiyyəti sonrasındakı Sovet hücumu və Alman əks-hücumu nəticəsi meydana gəlmişdi. Almanlar

ləri təşkil etmək istiqamətində zaman qazandırdı.

Almanlar dərin müdafiə xəttləri içində tamamilə yorulduqdan sonra Sovetlər öz əks-hücumlarını edərək 5 avqustda Oryol və Belqorodu, 23 avqustda da Xarkovu geri aldılar və almanları geniş bir cəbhədə geri adtdılar.

1942-1943-cü il qış müharibələrində Qırmızı Ordu onsuz da müvəffəqiyyətli olmuşdu. Kursk döyüşü isə müharibədə Sovet ordusunun ilk müvəffəqiyyətli strateji yaz hücumu olmuşdur. Kursk Müharibəsində tətbiq olunan strateji əməliyyat modeli, bir çox hərbi akademiyanın dərs proqramında tədris etməkdədir. Kursk Müharibəsi ildırım sürətli hücumların düşmənin müdafiəni və onun strateji dərinliyini yarıb keçə bilməsindən əvvəl dayandırıldığı ilk nümunədir.

Almaniyanın 2-ci SS Panzer Ordusu ilə Qırmızı Ordunun 5-ci Gözətçi Tank Ordusu

arasında meydana gələn Kursk döyüşü, "tarixin ən geniş əhatəli tank döyüşü" olaraq bilinir. Heinz Guderian Hitlerdən soruşmuşdu: "Kurska hücum etmək, hətta o il şərqə hücum etmək lazımlı idi? Hər hansı bir kimsənin Kurskun yerini bildiyini bilirsən? Bütün dünya bizim Kursku işğal edib-etməməyimizə əhəmiyyət vermir. Bizi bu il Kurska hücum etməyə, dahası Şərq cəbhəsində hücumu keçməyə məcbur edən səbəb nədir?." Hitler çəşdirici bir şəkildə belə cavab verdi: "Bilirəm. Bunun düşüncəsi belə ürəyimi bulandırır".

arasında meydana gələn Kursk döyüşü, "tarixin ən geniş əhatəli tank döyüşü" olaraq bilinir. Heinz Guderian Hitlerdən soruşmuşdu: "Kurska hücum etmək, hətta o il şərqə hücum etmək lazımlı idi? Hər hansı bir kimsənin Kurskun yerini bildiyini bilirsən? Bütün dünya bizim Kursku işğal edib-etməməyimizə əhəmiyyət vermir. Bizi bu il Kurska hücum etməyə, dahısı Şərq cəbhəsində hücumu keçməyə məcbur edən səbəb nədir?." Hitler çəşdirici bir şəkildə belə cavab verdi: "Bilirəm. Bunun düşüncəsi belə ürəyimi bulandırır".

İctimai aktualıq kəsb edən mövzular üzrə sosial şəxslərin təqdimatı olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi və Şurasının maliyyə dəstəyi ilə həyata keçirilən "İctimai aktualıq kəsb edən mövzular üzrə sosial şəxslərin hazırlanması" layihəsi çərçivəsində yaratdığı "Aprel döyüşlərinin qəhrəmanları", "Sosial şəbəkələrin müasir həyatda rolu və buradakı davranışlar üçün hüquqi və etik çərçivələrin vacibliyi" videoçarxlarının təqdimat mərasimini keçirilib.

Tədbirdə Qeyri-Hökumət Təşkilatı rəhbərləri, media nümayəndələri, bir çox yazıqlar iştirak edib.

Tədbirin gedişatında qonaqlar çıxışlar edib, təqdim olunan videoçarxlarla bağlı müzakirələr aparılıb.

Əziz oxucular, "Azərbaycan Veteranı" qəzeti üçün abunə yazıla bilərsiniz!

Qəzetimizə abunə olmaq üçün:
Hesab nömrəsi AZ33İBAZ38090019442437115209
6 aylıq abunə haqqı - 7,5 AZN
1 illik abunə haqqı - 15 AZN

Qeyd: Əziz və hörmətli oxucular, "Azərbaycan Veteranı" qəzetinə abunə olmaq üçün "Azərmətbuatyayımı" ASC şəbəkələrinə, poçtlara, Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatına və Təşkilatın rayon şöbələrinə müraciət edə bilərsiniz.

Əlaqə telefonları: (012) 440- 21-08 (012) 497- 63-58 (111)

Baş redaktor
Ülvi İBRAHİMLİ

Qəzet Ədliyyə
 Nazirliyində
 qeydiyyatda alınıb.
Təsisçi: Azərbaycan
 Respublikası
 Veteranlar
 Təşkilatının Rəyasət
 Heyəti

"Azərbaycan
 Veteranı" qəzeti.
VÖEN:
 1701285981
 verilmə tarixi -
 23.11.2011

Ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu,
 Kəvərçin küçəsi, 34
Əlaqə telefonu: 012 440-21-08
e-mail: az.veteran@mail.ru
Dövlət qeydiyyat nömrəsi - 3486
Dövlət qeydiyyat tarixi -
 19.10.2011

Qəzet ayda iki dəfə "Azərbaycan Veteranı"
 qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılır,
 səhifələrin və "Veteran Nəşriyyatı"
 mətbəəsində nəşr olunur.

Qiyməti 60 qəpik
 Tiraj: 1250